

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 475/2025-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Evou Hlaváčovou, Farská 12, Nitra, proti postupu Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 80Ek/913/2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. júna 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie svojej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prerokovanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu ako exekučného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 80Ek/913/2019. Sťažovateľ tiež žiada prikázať okresnému súdu v exekučnom konaní konať bez zbytočných prietáhov, priznať mu primerané finančné zadostučinenie 2 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je účastníkom exekučného konania v postavení oprávneného. Predmetné exekučné konanie je vedené od roku 2019. Podľa tvrdení sťažovateľa súdna exekútorka Mgr. Mária Ághová mu v období od 1. decembra 2020 do 20. septembra 2024 neposkytla žiadne informácie o stave a priebehu exekučného konania, hoci ju o nich opakovane žiadal. Z tohto dôvodu 20. septembra 2024 doručil žiadosť o poskytnutie informácií o stave exekučného konania exekučnému súdu. Exekučný súd predmetnú žiadosť preposlal súdnej exekútorke, ktorá na ňu odpovedala oznámením o stave exekučného konania z 26. novembra 2024. Podľa tohto oznámenia bola povinná v exekučnom konaní nemajetná – nemala žiadny postihnuteľný majetok (nehnutelnosť, motorové vozidlo, účet v banke). Povinná síce pracuje, ale je proti nej vedených 9 exekúcií, pričom sťažovateľova je štvrtá v poradí

a pred touto jeho exekúciou sú prednostné exekúcie. Ku dňu vydania tohto oznámenia (26. novembra 2024) bolo vymožených 2,88 eura, preto súdna exekútorica považovala pohľadávku za nevymožiteľnú a z tohto dôvodu postupovala podľa § 61n ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku – t. j. vydala upovedomenie o zastavení exekúcie, pretože do piatich rokov od začatia exekúcie alebo od posledného zexekvovania majetku sa nepodarilo zistiť majetok alebo príjmy, ktoré by mohli byť postihnuté exekúciou a ktoré by stačili aspoň na úhradu trov exekútora. Okrem toho súdna exekútorica podotkla, že posledná elektronická komunikácia medzi ňou a oprávneným (sťažovateľom) prebehla 9. marca 2023, keď odpovedala na sťažovateľovu žiadosť o podanie informácie a zároveň mu zaslala aj exekučný príkaz na vykonanie exekúcie zrážkami zo mzdy povinnej. Sťažovateľ tvrdil, že toto oznámenie súdnej exekútoriky mu bolo doručené 28. apríla 2025 spolu s odpoveďou predsedu exekučného súdu na jeho žiadosť o poskytnutie informácií o stave exekučného konania. Podľa tejto odpovede predsedu exekučného súdu podal sťažovateľ 2. decembra 2024 námietku proti upovedomeniu súdnej exekútoriky o zastavení exekúcie zo 7. novembra 2024. O tejto námietke rozhodol exekučný súd 7. mája 2025 a potvrdil zastavenie exekúcie. Sťažovateľ ale ako prílohu svojej ústavnej sťažnosti nepriložil ani svoje námietky a ani akékoľvek rozhodnutie o zastavení exekúcie.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Hoci sťažovateľ mal podať námietku proti rozhodnutiu o zastavení exekúcie, vo svojej ústavnej sťažnosti nenamieta dĺžku rozhodovania o tejto námietke, ale namieta celkovú dĺžku exekučného konania. Sťažovateľ vyčíta okresnému súdu, že hoci sa exekučné konanie začalo už v roku 2019, bolo vedené 5 rokov bez zjavného výsledku. Takúto dĺžku exekučného konania považoval sťažovateľ za neprimeranú a mimo ústavne akceptovaných medzí. Sťažovateľ tvrdil, že viac ako 5 rokov bol vystavený právnej neistote, aj keď následne sám uznáva, že táto jeho právna neistota mala byť ukončená v máji 2025 rozhodnutím exekučného súdu o zastavení exekúcie (t. j. pred podaním jeho ústavnej sťažnosti v júni 2025, pozn.). Sťažovateľ sa preto domnieval, že viac ako päťročné trvanie exekučného konania predstavuje porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

4. Sťažovateľ si uplatnil aj finančné zadostučinenie 2 000 eur, ktoré považoval za primeranú sankciu pre okresný súd za to, že nedohliadal dostatočne na súdnu exekútoricu, ktorá údajne neodpovedala na jeho žiadosť o podanie informácií o priebehu exekučného konania. Toto podľa sťažovateľa indikovalo neprípustnú ľahostajnosť súdnej exekútoriky, ako aj samotného okresného súdu vo vzťahu k jeho vymáhanej pohľadávke a spochybnilo jeho presvedčenie, že v demokratickom a právnom štáte sa môže domôcť svojich práv na súde v primeranej lehote. Podľa sťažovateľa ním uplatnená suma je dostatočnou satisfakciou za päť rokov trvajúci stres a zároveň ide o účinný trest pre okresný súd, aby sa v budúcnosti vyhýbal podobne ľahostajnému konaniu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (čl. 48 ods. 2 ústavy) a práva na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote (čl. 6 ods. 1 dohovoru).

6. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

7. V súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou už ústavný súd vyslovil, že právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov súdom sa vzťahuje aj na konanie o výkon rozhodnutia a rozhodovanie súdu v exekučnom konaní (napr. III. ÚS 15/03, III. ÚS 229/04), keďže nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04, III. ÚS 229/04), pričom ústava v čl. 48 ods. 2 takéto konania z povinnosti súdov konať bez zbytočných prietahov nevyníma. Aj podľa názoru Európskeho súdu pre ľudské práva by právo na súdnu ochranu zostalo iluzórnym, keby vnútroštátny právny poriadok umožňoval, aby konečné súdne rozhodnutie ostalo „neúčinné“ na škodu jednej zo strán. Výkon rozsudku alebo rozhodnutia súdu treba považovať za integrálnu súčasť procesu v zmysle čl. 6 dohovoru (obdobne III. ÚS 15/03 a III. ÚS 125/07).

8. Ústavný súd ale pri posudzovaní prietahov v rámci rozhodovania exekučného súdu rozlišuje medzi dĺžkou jeho rozhodovania o podaniach účastníkov exekučného konania (návrhy a námietky) a celkovou dĺžkou exekučného konania (napr. III. ÚS 867/2016 alebo IV. ÚS 443/2023). Toto rozlišovanie je dôsledkom skutočnosti, že celková dĺžka exekučného konania nie je determinovaná potenciálnou nečinnosťou exekučného súdu (resp. súdneho exekútora – ktorý má tak ako aj sťažovateľ motiváciu, aby bola exekúcia čo najskôr ukončená, pozn.), ale objektívnymi podmienkami speňažiteľnosti majetku povinného v exekučnom konaní, resp. vymožitelnosťou vymáhanej pohľadávky. Niekedy totiž môže trvať speňaženie majetku povinného dlhšiu dobu pre právne alebo technické prekážky a niekedy (čo je aj tento prípad, pozn.) dospeje príslušný súdny exekútor k záveru o nevymožiteľnosti pohľadávky, čo je mimochodom záver, ktorý sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti žiadnym spôsobom nespochybnil. Ústavný súd ešte dopĺňa, že päťročné obdobie vo vzťahu k nevymožiteľnosti pohľadávky je v tomto prípade stanovené právnom úpravou [§ 61n ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku]. V každom prípade právomoc exekučného súdu rozhodovať v exekučnom konaní (zasahovať do exekúcie vedenej súdnym exekútorom) nastáva po splnení zákonom stanovených podmienok (t. j. zákonom predpokladané podania účastníkov exekučného konania). Po právoplatnom rozhodnutí exekučného súdu v konkrétnej veci v rámci exekučného konania sa jeho ingerencia do exekučného konania končí, až pokiaľ znova nevystane potreba, aby v exekučnom konaní opäť rozhodoval exekučný súd. To znamená, že exekučný súd nemôže zodpovedať za potenciálne porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov spôsobené dĺžkou celého exekučného konania, ale iba za dĺžku jednotlivých „jeho rozhodovaní“ v rámci exekučného konania.

9. Zároveň ústavný súd konštatuje, že ochrana základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa v konaní pred ústavným súdom poskytuje len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany k porušeniu označených práv označenými orgánmi verejnej moci ešte mohlo dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte mohlo trvať (IV. ÚS 632/2018, II. ÚS 176/2019). Ak v čase, keď ústavná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená, už nedochádzalo k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (napr. IV. ÚS 223/2010, III. ÚS 462/2017, IV. ÚS 149/2018, II. ÚS 464/2018). Jednou zo základných pojmových náležitostí ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je totiž aj požiadavka, aby ústavná sťažnosť smerovala proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza z princípu, podľa ktorého ústavná sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok slúžiaci na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní základných práv ďalej nepokračovalo (napr. III. ÚS 355/2012, I. ÚS 390/2019, II. ÚS 291/2020). Prednesené právne názory ústavného súdu sú akceptované aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (rozsudky Obluk proti Slovenskej republike, body 62 a 63 a Mazurek proti Slovenskej republike).

10. Z ústavnej sťažnosti sťažovateľa vyplýva, že tento namietal jednak celkovú dĺžku exekučného konania a tiež namietal prietahy až po tom, čo aj podľa jeho vlastných slov jeho právna neistota v napadnutom exekučnom konaní skončila. Ako ústavný súd v predošlých odsekoch vysvetlil, potenciálne porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov posudzuje vo vzťahu k exekučnému súdu iba vo vzťahu ku konkrétnemu rozhodovaniu o podaniach účastníkov exekučného konania a nikdy nie vo vzťahu k celkovej dĺžke exekučného konania. Taktiež ústavný súd vo všeobecnosti posudzuje potenciálne porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov iba do momentu, keď toto porušovanie stále trvá. Vzhľadom na tieto závery musel ústavný súd odmietnuť ústavnú sťažnosť sťažovateľa už pri predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú, pretože namietaným postupom exekučného súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, a to pre zjavný nedostatok príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom a obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. z dôvodu, že konanie o takej ústavnej sťažnosti už nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k tomuto základnému právu.

11. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite svojej ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. augusta 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu